

TKN/KS/16/14

B.Com. (Part—I) (Old) Examination

BUSINESS ECONOMICS

Compulsory Paper—VI

Time—Three Hours]

[Maximum Marks—100

- N.B. :—** (1) All the **FIVE** questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.
(3) Draw diagrams wherever necessary.

1. (a) Define 'Elasticity of Demand' and state the factors influencing elasticity of demand. 10
(b) Differentiate between Real Cost and Money Cost. 10

OR

- (c) Explain the merits and demerits of macro economics. 10
(d) Compare the Malthusian theory of population with the Optimum theory of population. 10
2. (a) How is price determined under monopoly ? 10
(b) Critically explain the Modern theory of Rent. 10

OR

- (c) Explain the meaning and objectives of a Business Firm. 10
- (d) Explain the Loanable Fund theory of interest. 10

3. Answer in brief :—

- (a) Write the properties of an Indifference Curve. 5
- (b) Mention the assumptions of the law of equi-marginal utility. 5
- (c) Mention the types of production functions. 5
- (d) Explain the concept of 'Optimum combination of production factors'. 5

OR

- (e) State the role of a Business Economist. 5
- (f) Mention the different types of elasticity of demand. 5
- (g) Point out the internal economics of a small scale production. 5
- (h) Point out the difference between fixed cost and variable cost. 5

4. Answer in brief :—

- (a) Mention the characteristics of monopolistic competition. 5

- (b) Explain the concept of 'Quasi Rent'. 5
- (c) Differentiate between economy and dynamic economy. 5
- (d) Give the criticisms on the Marginal Productivity theory of Distribution. 5

OR

- (e) How is Market classified ? 5
- (f) Define a kinked demand curve. 5
- (g) Point out the difference between value and price. 5
- (h) Mention the criticism of Theory of Interest Liquidity Preference. 5

5. Answer in brief :—

- (a) State the exception to the law of demand. 5
- (b) Explain the concept of marginal cost. 5
- (c) Mention the types of price discrimination. 5
- (d) Write the criticism of the Ricardian theory of Rent. 5

(मराठी माध्यम)

- सूचना :- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(3) आवश्यकतेनुसार अकृत्या काढा.

1. (अ) मागणीच्या लवचिकतेची व्याख्या करा. मागणीच्या लवचिकतेला प्रभावित करणारे घटक स्पष्ट करा. 10
(ब) वास्तविक परिव्यय आणि मौद्रिक परिव्यय यातील फरक दर्शवा. 10

किंवा

- (क) स्थूल अर्थशास्त्राचे गुण दोष स्पष्ट करा. 10
(ड) माल्यसच्या लोकसंख्या सिद्धांताची अनुकूलतम् लोकसंख्या सिद्धांताशी तुलना करा. 10
2. (अ) एकाधिकारात मूल्य कसे निश्चित केले जाते ? 10
(ब) भाटकाच्या आधुनिक सिद्धांताचे टिकात्मक विवेचन करा. 10

किंवा

- (क) व्यावसायिक पेठीचा (Business Firm) अर्थ आणि उद्देश स्पष्ट करा. 10
(ड) व्याजाचा उधारदेय कोष सिद्धांत स्पष्ट करा. 10
3. संक्षिप्त उत्तरे लिहा :-
(अ) तटस्थता वक्राची वैशिष्ट्ये लिहा. 5
(ब) समसिमांत उपयोगिता नियमाची गृहिते नमूद करा. 5

- (क) उत्पादन फलनाचे प्रकार सांगा. 5
(ड) "उत्पादक घटकांचा अनुकूलतम संयोग"—ही संकल्पना स्पष्ट करा. 5

किंवा

- (इ) व्यावसायिक अर्थशास्त्रज्ञाची भूमिका सांगा. 5
(फ) मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार सांगा. 5
(ग) लघुप्रमाण उद्योगाच्या अंतर्गत बचती दर्शवा. 5
(ह) स्थिर परिव्यय व चल परिव्यय यातील फरक नमूद करा. 5

4. संक्षिप्त उत्तरे लिहा :-

- (अ) एकाधिकारात्मक स्पर्धेची वैशिष्ट्ये नमूद करा. 5
(ब) आभासी भाटकांची संकल्पना स्पष्ट करा. 5
(क) स्थिर अर्थव्यवस्था आणि गतिशील अर्थव्यवस्था यातील फरक स्पष्ट करा. 5
(ड) वितरणाच्या सीमान्त उत्पादकता सिद्धांतावरील टिका द्या. 5

किंवा

- (इ) विपणीचे वर्गीकरण कसे केले जाते ? 5
(फ) विकुचित मागणी वक्राची परिभाषा करा. 5
(ग) 'मूल्य' आणि 'किंमत' यातील फरक दर्शवा. 5
(ह) व्याजाच्या रोखता अभिलाषा सिद्धान्ताच्या टिका स्पष्ट करा. 5

5. संक्षिप्त उत्तरे लिहा :—
- (अ) मागणीच्या नियमाचे अपवाद विशद करा. 5
- (ब) सीमांत वक्राची संकल्पना स्पष्ट करा. 5
- (क) मूल्य विभेदनाचे प्रकार नमूद करा. 5
- (ड) रिकार्डोंच्या भाटक सिद्धांता वरील टिपा लिहा. 5

(हिन्दी माध्यम)

सूचनाएँ:— (1) सभी पाँच प्रश्न हल करना अनिवार्य है।

(2) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

(3) आवश्यकतानुसार रेखाचित्र बनाइये।

1. (अ) माँग की लोच परिभाषित कीजिये। उसे प्रभावित करने वाले कारक विशद कीजिये। 10
- (ब) वास्तविक लागत एवं मौद्रिक लागत में भेद दर्शाइये। 10

अथवा

- (क) विशाल अर्थशास्त्र के गुण दोष स्पष्ट कीजिये। 10
- (ड) माल्थस के जनसंख्या सिद्धान्त की अनुकूलतम् जनसंख्या सिद्धांत से तुलना कीजिये। 10
2. (अ) एकाधिकार के अंतर्गत मूल्य निर्धारण कैसे किया जाता है? 10